

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z RELIGII

dla klasy czwartej szkoły podstawowej, rok szkolny 2022/23

Przedmiotowy system oceniania z religii został opracowany na podstawie *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski 9 czerwca 2010 r.

Przedmiotowy system oceniania z katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz ze zmianami dokonanyymi w tym Rozporządzeniu z dnia 13 lipca 2007 r.

Najważniejsze punkty przedmiotowego systemu oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady organizacyjne.
3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie.
4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania bieżących osiągnięć uczniów.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia.
5. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie odpowiedzialności za proces uczenia się.
6. Zainteresowanie uczniów przesłaniem Bożym.
7. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i życiu codziennym.
8. Pogłębienie przeżywania roku liturgicznego i sakramentów.
9. Pomoc w odkrywaniu zadań w Kościele, rodzinie, grupie szkolnej.

Ad. 2. Zasady oceniania

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Oceny bieżące wyrażone są w stopniach w skali 1- 6.
5. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
6. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
7. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe nie muszą być zapowiedziane przez katechetę. Sprawdzian jest udokumentowany wcześniejszym wpisem w dzienniku. Sprawdzone i poprawione prace nauczyciel winien oddać w ciągu dwóch tygodni. Wszystkie prace pisemne uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego.
9. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia i noszenia zeszytu i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.

10. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
11. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
12. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
13. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów.
14. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
15. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
16. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
17. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Ad. 3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania:
 - Formy ustne: odpowiedzi ustne, opowiadania odtwórcze i twórcze, dialog.
 - Formy pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, zadania domowe, ćwiczenia wykonane na lekcji.
 - Poprawne stosowanie podstawowych pojęć religijnych.
 - Rozumienie znaczenia poznanych zagadnień i zastosowanie ich w praktyce.
 - Łączenie elementów wiedzy z życiem.
2. Aktywność na lekcji:
 - Zainteresowanie tematem katechezy.
 - Kreatywność, inicjatywa.
 - Pilność, samodyscyplina.
 - Współpraca w zespole.
3. Przygotowanie do katechezy, prowadzenie zeszytu:
 - Staranne i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
4. Praca domowa:
 - Stopień i poprawność zrozumienia i wykonania zadania.
 - Samodzielność w wykonaniu zadania.
5. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna:
 - Udział w konkursach religijnych (szkolnych i pozaszkolnych).
 - Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
 - Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.
 - Wykonywanie pomocy dydaktycznych, realizacja projektów szkolnych.
 - Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomienie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

Ad. 4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
 - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
 - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
 - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
 - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
 - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
 - Wydłużanie czasu pracy.
 - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Posiada wiedzę i umiejętności, które są efektem samodzielnej pracy, wynikają z indywidualnych zainteresowań, potrafi je zaprezentować.
- Jest bardzo aktywny na lekcji.
- Wykonuje zadane prace i ćwiczenia na ocenę co najmniej bardzo dobrą, przynosi niezbędne pomoce.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt.
- Osiąga sukcesy w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych, zdobywa wyróżnienia lub zajmuje wysokie miejsca.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada pełny zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
- Sprawnie posługuje się nabytymi umiejętnościami, jest zawsze przygotowany i bardzo aktywny na lekcji.
- Posiada i starannie prowadzi zeszyt.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Angażuje się w życie religijne szkoły: w przygotowanie jasełek, misteriów religijnych, rekolekcji.
- Bierze aktywny udział w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych.
- Odnosi się z szacunkiem do innych.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania i potrafi je poprawnie zaprezentować.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt, jest zawsze przygotowany do katechezy.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Wykonuje systematycznie i samodzielnie zadane prace i ćwiczenia.
- Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalającą na samodzielne wykorzystanie, jest aktywny na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada wiedzę i umiejętności niezbędne na danym etapie nauki, pozwalające na rozumienie podstawowych zagadnień.
- Potrafi wyrywkowo stosować wiedzę, proste zagadnienia przedstawia przy pomocy nauczyciela, w jego wiadomościach są braki.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt.

- Wykonuje niesystematycznie zadane prace i sporadycznie zapomina przynieść niezbędne pomoce.
- Nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada minimalną wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania.
- Posiada braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, które nie uniemożliwiają mu czynienia postępów w ciągu dalszej nauki.
- Prowadzi zeszyt, w którym są braki.
- Zadania wykonuje sporadycznie.
- Rzadko włącza się w pracę grupy.
- Proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wykonuje przy pomocy nauczyciela.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą, niezbędnych do opanowania podstawowych umiejętności.
- Nie prowadzi zeszytu, nie wykonuje zadawanych prac.
- Odmawia wszelkiej współpracy, ma lekceważący stosunek do przedmiotu.

II. Szczegółowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przedmiotem.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach religijnych i zajmuje wysokie miejsca lub wyróżnienia.
- Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą, posiada wiedzę wykraczającą poza program nauczania klasy czwartej.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- Posiada uzupełniony zeszyt i podręcznik do nauki religii.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Zna modlitwy i mały katechizm: Przykazania kościelne, Uczynki miłosierne co do ciała, Uczynki miłosierne co do duszy, Cztery cnoty główne, Duszo Chrystusowa, Grzechy cudze, Grzechy przeciw Duchowi Świętemu, Grzechy wołające o pomstę do nieba, Siedem grzechów głównych, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia.
- Wyjaśnia, na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicję Kościoła i wskazuje, jak może przyczynić się do tworzenia wspólnoty Kościoła.
- Wyjaśnia zależność roku liturgicznego od historii zbawienia.
- Wyjaśnia, na czym polega pełny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego.
- Zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wymienia nazwy i skrótów wybranych ksiąg Pisma Świętego i ich autorów.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Opisuje sposoby objawienia się Boga człowiekowi.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Charakteryzuje przymioty Boga w świetle wiary.
- Wyjaśnia istotę wiary na przykładzie postaci biblijnych.
- Wie, że realizacja przykazań Bożych jest wyrazem wiary i posłuszeństwa Bogu.
- Wyjaśnia znaczenie uczynków miłosiernych w codziennym życiu.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem i podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przewycięzać trudności.

- Ukazuje aktualność wydarzeń biblijnych w świetle współczesnych wyzwań życiowych.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia, historia zbawienia, natchnienie biblijne, wiara, stworzyć, Opatrzność Boża, protoewangelia.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli, wychowawców.
- Posiada uzupełniony zeszyt i podręcznik do nauki religii.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Zna większość modlitw przewidzianych w programie nauczania
- Wyjaśnia na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicję Kościoła i wskazuje jak może przyczynić się do tworzenia Wspólnoty Kościoła
- Wyjaśnia zależność roku liturgicznego od historii zbawienia.
- Wyjaśnia, na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego.
- Zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wymienia nazwy i skróty wybranych ksiąg Pisma Świętego i ich autorów.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Wie, że realizacja przykazań Bożych jest wyrazem wiary i posłuszeństwa Bogu.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem.
- Podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przezwyciężać trudności.
- Ukazuje aktualność wydarzeń biblijnych w świetle współczesnych wyzwań życiowych.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia, historia zbawienia, natchnienie biblijne, wiara.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli, wychowawców.
- Posiada uzupełniony zeszyt i podręcznik do nauki religii.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Zna niektóre modlitwy przewidziane w programie nauczania.
- Wyjaśnia, na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicje Kościoła.
- Wyjaśnia na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytane jest Pismo Święte jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem i podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przezwyciężać trudności.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli, wychowawców
- Posiada podręcznik do nauki religii i zeszyt, w którym prowadzi niesystematyczne notatki.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Zna wybrane modlitwy przewidziane w programie nauczania.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicję Kościoła.
- Wie, że przez chrzest należy do wspólnoty Kościoła.
- Wyjaśnia, na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.

- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego, zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem.
- Podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wie, że Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament.
- Okazuje szacunek osobom dorosłym.
- Posiada podręcznik do nauki religii i zeszyt, w którym prowadzi niesystematyczne notatki.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Zna modlitwy: Przykazania kościelne, Uczynki miłosierne co do ciała, Uczynki miłosierne co do duszy, Cztery cnoty główne, Duszo Chrystusowa, Grzechy cudze, Grzechy przeciw Duchowi Świętemu, Grzechy wołające o pomstę do nieba, Siedem grzechów głównych, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia.
- Wyjaśnia na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicje Kościoła i wskazuje jak może przyczynić się do tworzenia wspólnoty.
- Wyjaśnia zależność roku liturgicznego od historii zbawienia.
- Wyjaśnia na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego, zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wymienia nazwy i skróty wybranych ksiąg Pisma Świętego i ich autorów.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Opisuje sposoby objawienia się Boga człowiekowi.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Charakteryzuje przymioty Boga w świetle wiary.
- Wyjaśnia istotę wiary na przykładzie postaci biblijnych.
- Wie, że realizacja przykazań Bożych jest wyrazem wiary i posłuszeństwa Bogu.
- Wyjaśnia znaczenie uczynków miłosiernych w codziennym życiu.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem i podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przezwyciężać trudności.
- Ukazuje aktualność wydarzeń biblijnych w świetle współczesnych wyzwań życiowych.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia, historia zbawienia, natchnienie biblijne, wiara, stworzyć, Opatrzność Boża, protoewangelia.